בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַהַ"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזְער** שְׁלִיטָ"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר שׁוֹמְרֵי הַלָּשׁוֹן, עִיר הַשִּׁמְחָה!

גִּלָּיוֹן רל"ד ו פָּרָשַׁת וַיִּגַּשׁ תשפ"ו

אֶעְבַּע

סוֹד הַחַיִּים!

* * *

כְּשֶׁלָּמַדְנוּ עִם מו"ר שְׁלִיטָ"א אֶת מַעֲשֶׂה ה' בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, וְשָׁם מְסַפֵּר רַבֵּנוּ זַ"ל שֶׁבֶּן־הַמֶּלֶךְ **"נִקַּף בְּאֶצְבָּעוֹ"**, דִּבֵּר מו"ר שְׁלִיטָ"א מִסּוֹד הָעִנְיָן שֶׁל 'אֶצְבַּע', וְהַלְמוּדִים הַנִּפְלָאִים הַנּוֹבְעִים מִזֶּה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה, עָנָה וְאָמַר:

מוּבָא בְּדִבְרֵי הָאֲרִיזַ"ל, שֶׁ'אֶצְבַּע' הוּא יְחוּד עֶלְיוֹן, כִּי 'אֶצְבַּע' בְּגִימַטְרִיָּא שֵׁם אהו"ה בְּמִלּוּאוֹ - אָלֶ"ף הֵ"י וָי"ו הֵ"י, הַיּוֹצֵא מִן הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית א, א) "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֵ'ת הַ'שָּׁמַיִם וְ'אֵת הָ'אָרֶץ"; שֶׁהוּא סוֹד חִבּוּר שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְהַשֵּׁם הַזֶּה מְכֻנֶּה 'גּוּשְׁפַּנְקָא דְּמַלְכָּא', דְּהַיְנוּ הַחוֹתֶמֶת הַקְּדוֹשָׁה עַל הָאָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל הַתַּכְלִית הַנִּרְצָה - כְּשֶׁזּוֹכֶה לְחַבֵּר שָׁמַיִם וָאָרֶץ בְּיַחַד (עַיֵּן סֵפֶר 'דַּרְכֵי־אִישׁ', חֵלֶק א', עֵרֶךְ 'חִבּוּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת').

וְזֶה רָמוּז גַּם בְּאוֹתִיּוֹת הַמִּלָּה: **אֶצְבַּ"ע** - **'צ"א'** הוּא יְחוּד שֵׁמוֹת הֲוָי"ה אַדְנוּ"ת, שֶׁזֶּהוּ כָּל הַסּוֹד שֶׁל חִבּוּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת - שָׁמַיִם וָאָרֶץ, **'ע"ב'** בְּגִימַטְרִיָּא חֶסֶ"ד, כִּי כָּךְ זוֹכֶה הָאָדָם לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ חֲסָדִים אֲמִתִּיִּים, כְּשֶׁזּוֹהִי דֶּרֶךְ הַחַיִּים שֶׁלּוֹ - חִבּוּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁבֵּין כָּךְ עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר - **וְנִקַּף** בְּמַה שֶּׁנִּקַּף, וְדַיְקָא **"בְּאֶצְבָּעוֹ"**, כִּי עַל זוֹ הָ'אֶצְבַּע' הַקְּדוֹשָׁה הַסְּמֶ"ךְ־מ"ם אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד, לְבַל יִזְכֶּה הָאָדָם לְהַגִּיעַ לָזֶה, כִּי בָּרֶגַע שֶׁזּוֹכֶה לְקַבֵּל אֶת הַלְמוּד הַזֶּה - חַיָּיו הֵם חַיִּים אֲחֵרִים לְגַמְרֵי, וּכְבָר יוֹדֵעַ הֵיטֵב אֵיךְ לְהַגִּיעַ אֶל הַתַּכְלִית הָאֲמִתִּית בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ הֵן לְמַעְלָה וְהֵן לְמַטָּה.

וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א, שֶׁזֶּה מֻרְמָז בְּדִבְרֵי חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֻלִּין ז:): **אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא־אִם־כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה**; הֲרֵי מְפֹרָשׁ יוֹצֵא, שֶׁכְּשֶׁאָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה הֲרֵי בְּאוֹתוֹ עֵת מִתְקַשֵּׁר אֶצְלוֹ גַּם הַ"לְמַעְלָה" - שֶׁהוּא קְשׁוּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת בְּיַחַד, וְזוֹכֶה לְהַשִּׂיג שֶׁהַכֹּל אֱלֹקוּת. וְהַגְּמָרָא מְבִיאָה עַל זֶה אֶת הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי כ, כד): "מֵה' מִצְעֲדֵי גֶּבֶר וְאָדָם מַה יָּבִין דַּרְכּוֹ", הַיְנוּ שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַשִּׂיג שֶׁכָּל צַעַד וּפְסִיעָה שֶׁלּוֹ לְמַטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי הַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן מִלְמַעְלָה, וְזֶהוּ קְשׁוּר שָׁמַיִם וָאָרֶץ יַחְדָּיו.

וְאָמַר מו"ר שְׁלִיטָ"א, שֶׁזֶּהוּ כָּל סוֹד נְתִינַת הַטַּבַּעַת דַּיְקָא עַל 'אֶצְבַּע' הַכַּלָּה, כִּי הֵיכָן בְּעִקָּר מִתְבַּטֵּא כָּל עִנְיַן חִבּוּר שָׁמַיִם וָאָרֶץ? בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם, כְּשֶׁזּוֹכֶה לְהָקִים בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, שָׁם עִקַּר הָעִנְיָן שֶׁל 'חִבּוּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת', הֵן מֵחֲמַת שֶׁמֻּכְרָח לָצֵאת חוּצָה לְפַרְנָסַת אַנְשֵׁי בֵּיתוֹ, וְהֵן מֵחֲמַת כָּל עִנְיְנֵי הַגַּשְׁמִיּוּת שֶׁעוֹשֶׂה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְאִם יִשְׁמַע הֵיטֵב לְקוֹל הַצַּדִּיקִים, יֵדַע שֶׁדַּיְקָא בְּאֵלּוּ הַדְּבָרִים הַגַּשְׁמִיִּים שֶׁעוֹשֶׂה בְּבֵיתוֹ - גְּנוּזִים סוֹדוֹת גְּדוֹלִים וְיִחוּדִים עֶלְיוֹנִים מְאֹד, רַק אִם יִהְיֶה לוֹ שֵׂכֶל אֵיךְ לְקַשֵּׁר אֶת הַכֹּל אֶל הַ'שָּׁמַיִם'.

וְהִמְתִּיק מו"ר שְׁלִיטָ"א וְהוֹסִיף, שֶׁעַל־כֵּן הַמִּנְהָג לְכָרֵךְ אֶת רְצוּעוֹת הַתְּפִלִּין עַל הָ'אֶצְבַּע דַּיְקָא, כִּי

הַתְּפִלִּין הֵן הַדְּבֵקוּת בּוֹ יִתְבָּרַךְ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א, סִימָן לח), וְהֵן עֲשׂוּיוֹת מִתַּכְלִית הַגַּשְׁמִיּוּת - עוֹר בְּהֵמָה, וְזֶהוּ כָּל הַסּוֹד הָאָמוּר, אֵיךְ זוֹכִין לְחַבֵּר אֶת כָּל הָאַרְצִיּוּת וְהַחָמְרִיּוּת - לְרוּחָנִיּוּת וּקְדֻשָּׁה, דְּבֵקוּת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֶת אֵלּוּ הַתְּפִלִּין כּוֹרְכִין ׳עַל הָאֶצְבַּע׳ דַּיְקָא, כִּי בָּהּ רָמוּז הָעִנְיָן הַנַּ״ל בְּאֹפֶן נִפְלָא, וּבָזֶה זוֹכֶה הָאָדָם לְהַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֶת הַלִּמּוּד הָאָמוּר.

וְעַל־כֵּן בְּשַׁבָּת־קֹדֶשׁ לֹא מֵנִיחִים תְּפִלִּין, כִּי שַׁבָּת בְּעַצְמָהּ הִיא הָאוֹת, מָה הַכַּוָּנָה? כִּי בְּשַׁבָּת בְּעַצְמָהּ מִתְגַּלֶּה כָּל הַסּוֹד שֶׁל חִבּוּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת, דְּהִנֵּה קְדֻשַּׁת שַׁבָּת - אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, וְכַמְּבֹאָר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעִקַּר שִׂמְחַת מִצְוֹת הַשַּׁבָּת מִתְבַּטְּאוֹת בְּעִנְיָנִים גַּשְׁמִיִּים - אֲכִילָה, שְׁתִיָּה, שֵׁנָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, לְהוֹרוֹת שֶׁזּוֹ תַּכְלִית בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ - לְהַגִּיעַ לְשַׁבַּת־קֹדֶשׁ, הֵינוּ לְהַגִּיעַ אֶל הַנְּקֻדָּה שֶׁל הַחִבּוּר בֵּין ׳שָׁמַיִם׳ לְ׳אָרֶץ׳, וּמֵחֲמַת שֶׁמִּן הַשַּׁבָּת בְּעַצְמָהּ נוֹבֵעַ הַלִּמּוּד שֶׁל חִבּוּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת, מִמֵּילָא לֹא הֻצְרַכְנוּ כִּבְיָכוֹל לְאוֹת הַתְּפִלִּין, וְדו״ק.

וּמַרְגֶּלְיָהּ בְּפוּמֵיהּ דְּמוֹ״ר שְׁלִיטָ״א לוֹמַר, שֶׁזֶּה הָיָה עִקַּר לְמוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל מוֹהַרָא״שׁ זי״ע שֶׁהִנְחִיל בְּכָל שִׂיחוֹתָיו וּמִכְתָּבָיו וּדְרָשׁוֹתָיו: **לְחַבֵּר אֶת הָרוּחָנִיּוּת וְהַגַּשְׁמִיּוּת בְּיַחַד!** וְזוֹ עִקַּר הָעֲבוֹדָה שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בְּחַיָּיו - שֶׁיִּרְאֶה אֵיךְ לְהַכְנִיס אֶת הָרוּחָנִיּוּת בְּתוֹךְ גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם־הַזֶּה, וְכֵן לְהֶפֶךְ - לְהַעֲלוֹת אֶת גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם־הַזֶּה לְרוּחָנִיּוּת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּפַעַם כְּשֶׁדִּבֵּר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א מֵעִנְיָן לִמּוּד קַבָּלָה, עָנָה וְאָמַר: **אָכֵן, זְעִירִין אִנּוּן שֶׁזּוֹכִים לְהָבִין בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת אֶת כָּל הָעִנְיָנִים הַגְּבוֹהִים שֶׁל דִּבְרֵי הָאֲרִיזַ״ל** וְכוּ׳, **אֲבָל יֶשְׁנוֹ דָּבָר אֶחָד הַשָּׁוֶה לְכָל נֶפֶשׁ מִכָּל גְּלוּיֵי הָאֲרִיזַ״ל: לָדַעַת שֶׁהַכֹּל רוּחָנִיּוּת! זֶה בְּוַדַּאי! אִם אָדָם פּוֹתֵחַ ׳כְּתְבֵי הָאֲר״י׳ הוּא אָכֵן לֹא מֵבִין הַכָּתוּב, כִּי לֹא הָרִבּוּי זוֹכִין לְהָבִין מַה כָּתוּב שָׁם, אֲבָל זֶה בְּרוּר וּמֵאִיר מִכָּל שׁוּרָה שָׁם: שֶׁהַכֹּל אֱלְקוּת! וְלֹא סְתָם אֱלְקוּת, אֶלָּא בִּפְרָטִיּוּת וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, כָּל דָּבָר! כָּל זִיז! כָּל בְּרִכָּה שֶׁאָדָם מוֹצִיא מֵהַפֶּה שֶׁלּוֹ, כָּל לִמּוּד שֶׁל תּוֹרָה, בְּכָל דָּבָר בּוֹנִים עוֹלָמוֹת שְׁלֵמִים!**

וְזֶה הָעִנְיָן הָאָמוּר שֶׁל לְחַבֵּר אֶת כָּל גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם־הַזֶּה לְרוּחָנִיּוּת אֱלְקוּת, לָדַעַת שֶׁבְּכָל דָּבָר יֵשׁ אֶת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּחַיֶּה אוֹתוֹ, וּלְקַשֵּׁר אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!

וְכָל זֶה הוּא סוֹד הָ׳אֶצְבַּע׳, שֶׁאָדָם מַחְדִּיר הֵיטֵב בְּדַעְתּוֹ אֲשֶׁר כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ ״**אֶצְבַּע אֱלֹקִים הִיא**״ (שְׁמוֹת ח, טו), וְאֵין דָּבָר נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מַנְהִיג אֶת הַכֹּל וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וּמְמַלֵּא זוֹכֶה שֶׁנִּפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מד; סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן י): **׳הָאֱמוּנָה תּוֹלָה בַּפֶּה שֶׁל הָאָדָם׳**; כִּי כְּשֶׁאָדָם מַאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתּוֹ עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, מִמֵּילָא הוּא מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמוֹדֶה לוֹ עַל כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ בְּכָל עֵת, וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כָּל צָרְכֵיהוּ, וּמְגַלֶּה לְפָנָיו מַצְפוּנֵי לִבּוֹ - שֶׁרוֹצֶה לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר בֶּאֱמֶת, וּכְבָר לָצֵאת מִכָּל הַטֻּמְאָה וּלְהִתְקָרֵב אֶל הַקְּדֻשָּׁה.

וְאָדָם כָּזֶה - הוּא מַעֲלֶה אֶת כָּל גַּשְׁמִיּוּת הַבְּרִיאָה לְרוּחָנִיּוּת אֱלְקוּת, וּמַמְשִׁיךְ אֶת הַשְׁכִינָה פֹּה לְמַטָּה, וּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא נְשָׁקֵי אַהֲדָדֵי, וּמַרְגִּישׁ טַעַם גַּן עֵדֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְאַשְׁרֵי לוֹ לָנֶצַח!

אָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א: בְּהִלּוּלָא דְּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל בְּלֵיל עֲשָׂרָה בְּטֵבֵת נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ לַעֲרֹךְ סְעֻדַּת הִלּוּלָא ׳בְּרֹב עָם הַדְרַת מֶלֶךְ׳, וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה מִגְּדֻלַּת רַבֵּנוּ זַ״ל וּמוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל, וְנוֹהֲגִין אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֵת הַהִלּוּלָא לְקַבֵּל עַל עַצְמָם הִתְחַדְּשׁוּת גְּדוֹלָה בְּהָפְצַת אוֹר רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, כָּל אֶחָד כְּפִי עִנְיָנוֹ, זֶה בַּהַרְפָּסָה וְזֶה בַּהַפָּצָה וְזֶה בִּתְמִיכָה בְּסִפְּיוֹת וְזֶה בִּתְמִיכָה מְלוּלִית, כָּל אֶחָד כְּפִי כֹּחוֹ!

גַּם נוֹהֲגִין אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ לְחַדֵּשׁ בַּעֲשָׂרָה בְּטֵבֵת אֶת קְבִיעוּתָם בִּלְמוּד סִפְרֵי לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת בְּכָל יוֹם; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לַהֲגוֹת בָּהֶם בְּכָל יוֹם!

וְגַם הוּא זְמַן מֻכְשָׁר מְאֹד לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְהִתְחַזֵּק בַּאֲמִירַת הַתְּפִלּוֹת שֶׁבְּסֵפֶר ״לִקּוּטֵי־תְּפִלּוֹת״ שֶׁכָּתַב מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל; אַשְׁרֵי הַמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְאוֹמְרָן, אֲפִלּוּ קְצָת בְּכָל יוֹם, כִּי עַל־יָדָן יִזְכֶּה לְכָל טוּב בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח!

(קוּנְטְרֵס ׳חֹדֶשׁ טֵבֵת מַאִיר וְשָׂמֵחַ׳)